

БЕРЕЗЕНЬ №39

2012

УНІВЕРСИТЕТ

Видання Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Шевченко
1814 - 1861

Стоїть Поет, заслуханий у тишу,
В очах задума не одних століть.
Здається, мить - вмокне перо й напише
Для України вічний Заповіт...

СТОЛІТТЯ БУДИТЬ ВІН СВОЇМ ПРАВИЩИМ СЛОВОМ

Святкування річниці великого Кобзаря в рідному університеті

Шевченко був більше ніж українець – він був державним мужем і громадянином світу. Він був більше ніж поет – він був хоробрим войовником за права і волю людей.

Л. Джонсон

Традиційне вшанування великого українського Пророка Тараса Григоровича Шевченка відбулося в актовій залі Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника 13 березня.

На початку заходу виступив літературний критик, доцент кафедри української літератури, голова Обласної спілки письменників Євген Баран. У своїй промові літературознавець висловлював думки про сучасне бачення і бездіяльне поклоніння Кобзареві, висловлював українське відчуття Шевченка: «Тарас Шевченко – це той у мені, який не дає похитнутися, рятує від національних розчарувань і квазідержавного блукання між двох сосен європейсько-азіатського вибору...» Євген Михайлович неодноразово цитував думки Дмитра Донцова про формальне культівське поклоніння Шевченкові, а також уривки Кобзаревих творів.

Від імені Івано-Франківської обласної «Просвіти» виступив Степан Волковецький, який закликав духовно підноситися до Шевченка, вчитуватися в його святий Заповіт,

щоб насправді відбулися, як нація, не повторюючи помилок минулого.

На високому рівні була проведена концертна програма з нагоди свята «Нам треба голосу Тараса». У підготовці заходу сприяли студенти та викладачі Інституту мистецтв, Інституту філології, Інституту історії та політології й ін. У театралізованій постановці взяли участь О. Карп'юк, О. Заставна, Б. Камець, Т. Василюк та ін. На сцені виступали народний ансамбль «Гуцулочки», ансамбль танцю «Дивоцвіт», народний артист України В. Пірус, Б. Грицишин, В. Ватащук, В. Дутчак, та ін. У виконанні хору університету прозвучали пісні на слова Тараса Шевченка «Рева та стогне Дніпр широкий»,

«Заповіт».

Для студентів були представлені рідкісні видання творів Тараса Шевченка, виданих у Львові, Коломиї, Станіславові, Косові («Сон» (1865), «Поезії Шевченка» (1867) та ін., розділ Шевченкової філокартії. Студенти мали можливість ознайомитися з першими пам'ятниками Шевченкові у Вовчинцях, Надіїві, Сільці, Петриліві та ін., які були зруйновані царськими військами; програмами Шевченківських концертів із ХІХ ст. до наших днів. Експонували фото лауреатів Національної премії ім. Т.Г. Шевченка галичан Д. Павличка, С. Пушика, Т. Мельничука та ін.

Леся Палагіцька

Шлях до Шевченка

Пропонуємо виступ із незначними скороченнями голови Обласної спілки письменників України Євгена Барана на вшануванні пам'ятної дати Тараса Шевченка в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Генія трудно убити в стисло окреслені рами. Геній прямує до найповнішого розкриття своєї особистості, до створення власного «космосу» – непереможно і всебіч-

но. Тому часто живе відразу в « кількох добах і йде в кількох напрямках ».

**Євген Маланюк.
Ранній Шевченко**

Кожного року в березні ми йдемо до Шевченка, мов на прощу. Іноді сам дивуюся, що спонукає мене в ці березневі дні повертатися в думках до нього? Відповіді не знаходжу. Але знаю, що Тарас Шевченко – це той у мені, який не дає похитнутися, рятує від національних розча-

СТОЛІТТЯ БУДИТЬ ВІН ПРОРОЧИМ СЛОВОМ

рувань і квазідержавного блукання між двох сосен європейсько-азійського вибору.

Був період, коли я міркував, що нам треба дати спокій Шевченкові. Ця думка, хоча і виникла спонтанно і незалежно від інших впливів, уже звучала в українському історичному контексті. Чи не вперше її озвучив у далекому 1916 році Дмитро Донцов у львівському стрілецькому журналі «Шляхи»: «І доки його «Кобзар» не перенесеться до наших сердець, замість того, щоб стояти на полиці в шафі і бути отвірним лиш у торжественні моменти – краще даймо йому спокій. Краще не зближуймося до великої тіні і не сквернімо уст лицемірною молитвою. Він є завеликий для нас, як і той час, що ми його тепер переживаємо» («Шевченко і наша генерація»).

Я справді не можу зрозуміти феномену нашого поклоніння Шевченкові, у той час, коли ми забули і фактично є байдужими до його Заповіту. Таке враження, що внутрішня потреба нас гонить до покаяння, і ми, віддавши формальну шану Генієві і Пророкові, з новим завзяттям йдемо грішити, зраджувати, пристосовуватися. І знову Дмитро Донцов: «З сумом і болем чекаєш тої хвили, коли «компактна більшість» зачне обходити свято свого Шевченка. Хочеться крикнути всім сим лояльним професорам, «культурним» формалістам, протестуючим проти товчення шиб, і цілій «компактній більшості», що збираються творити своє «дійство» коло пам'яті поета: підіть прич! Що він вам, котрі — коли вас лиш підозрівають о всі ті злочини, що поповнив Шевченко, — сідаєте зі страху на землю? Що для сих патріотів, не знаючих, який — 300 чи

100-літній ювілей обходити, що для них трагічна фігура поета? (...). Для чого збираються вони обходити ювілей того, ідеї котрого так само далекі їм, як ідеї заснувачів нових релігій – віруючим нащадкам?» («Компактна більшість і Шевченко», 1914).

Але в оцьому ритуальному і схоластичному поклонінні є одна правда, яка перекреслює сотні інших кривд і лицемірних молитов: «Про Шевченка треба нині не на святах промовляти, а кричати на вуличних перехрестях. Щоб як дзвін тривогу калатало його слово!» («Незримі скрижалі Кобзаря», 1961). Шевченко і сьогодні залишається постаттю, яка об'єднує всіх в Україні. Постаттю, перед якою схиляються всі: хтось, аби знову кинути в нього каменем, хтось, аби втерти сльозу вдячності і глибокої любови.

Шевченко унікальний тим, що він незручний для будь-якої влади, яка ігнорує або зневажає інтереси народу. Як його не хотіли «причесати» і за царя, і за «совітів» (перших і других), і за нових українців. Не вдається. І все. Він, немов той казковий Велет, ледь поворухнув плечем – і всі окови спадають із нього, як тонке павутиння.

Шевченко великий своєю Правдою. Ми ще не наблизилися до розуміння каральної сили і очищувальної любови Шевченкового слова. Він зумів проникнути в минуле і прози-

рнути в майбутнє. Він великий своїм умінням утвердити найголовнішу правду свого буття: Правду

великої любови до великої України!

Шевченкове слово не є Словом Гніву. Воно є Словом Божої Любови! Благословення Божою Любов'ю! Ось ключ до розуміння магії Шевченкового слова. Але любив він не «рабів отих німих», любив не отих «салоїдів сплячих», а любив людину вольну, непокірну, сильну своєю вірою і правдою. Любив людей, які здатні захистити і повстати за Євангеліє Правди! А тих «землячків», які вміли прогинатися перед царем, а зі свого рідного брата «шкуру здирали», до цих людців у Шевченка не було ні жалю, ні співчуття, ні любови.

Шевченків наскрізний діалог із Добою Козаччини не був такою собі романтичною ілюзією. Ось головна причина непорозуміння між Шевченком і Кулішем. Шевченко бачив у Козаччині дух Лицарства, Свободи, Волі, Сильної, Цільної особистості. Куліш зациквився на Руїнництві цієї доби. Тому ми й досі переживаємо за Шевченкових героїв: Дорошенка, Гордієнка, Палія, Швачку, Гамалію, Тараса Трясила, Залізняка, Гонту, Мазепу, Гайдая. Це були Герої Духа. Такими їх бачив Шевченко. Такими їх любив Шевченко. Такими він передав їх нащадкам! Оцей дух непокори, козацького завзяття, незламності, невмирущої віри в Бога, Добро і Справедливість – найголовніше надбання потрактування Шевченком національної історії. І Заповіт Шевченка полягає якраз у тому, щоб ми («славних прадідів великих правнуки погані») оцей Дух змогли відродити в собі. Аби з цією вірою і

цією Правдою іти «у світ широкий».

Шевченко виступає ідеологом національного об'єднання. Пам'ятаймо всі Шевченків заклик у поемі «І мертвим, і живим...»:

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата, —
Нехай мати усміхнеться,
Заплакана мати.
Благословить дітей своїх
Твердими руками
І діточок поцілує
Вольними устами.
І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихо засіяє...

Обніміться ж, брати мої,
Молю вас, благаю!

Так, він закликав до об'єднання, але до об'єднання людей «спільного Духа». Про це треба пам'ятати особливо сьогодні, коли не втомлюються фарисеї різних мастей закликати до єдності. Від такого об'єднання застерігав нас Дмитро Донцов: «Пригадайте, що ніколи не кликав [Шевченко] об'єднуватися з кочубеями, ні з шашелями, які гризуть і тлять тіло нації! Ні з лакеями чужинецькими, ні зі спекулянтами і шахраями! А коли будуть апелювати облудники об'єднання іти з ними «боротися за правду», відповідайте їм словами Шевченка: «не вам, донощики і фарисеї, за правду пресвятую статі!». За цю правду стати треба, об'єднавшись з людьми однакового Духа!» («Незримі скрижалі Кобзаря», 1961).

Нам залишається йти дорогою Шевченка. Якщо ми хочемо відбутися як Нація і як Держава, ми повинні вчитуватися в Заповіт Шевченка, як у той найголовніший закон ствердження України у Світі. Ми повинні проїнятися Духом Шевченка, його палючою ненавистю і відданою любов'ю. У світі всепоглинаючого викривлення національної суті людини, у світі всепоглинаючої цинічної профанації вічних цінностей (у тому числі й християнських) єдиним захистом і єдиною опорою світовому злу і неправді стає Шевченкова людина. Плекаймо її в собі. І ми переможемо!

**От де, люде, наша слава!
Слава Україні!**

НАРОД ВШАНОВУЄ ПАМ'ЯТЬ СВОЇХ ГЕРОЇВ

5 березня цього року (в день шістдесят другої річниці загибелі під час бою з енкаведистами на конспіративній квартирі в с. Білогорща біля Львова легендарного командира УПА, Генерал-хорунжого Романа Шухевича) на Прикарпатті відбулися громадські заходи зі вшанування його пам'яті.

Зокрема в с. Княгиничі Рогатинського району заходи розпочалися поминальною панахидою на подвір'ї місцевої школи, біля пам'ятника ле-

мана Шухевича. Зараз у цій (раніше конспіративній) хаті, ентузіастами засновано музей Романа Шухевича. Завдяки підтримці голови ОДА п. Михайла Вишиванюка та голови обласної ради Олександра Сича, музей включено у структуру Музею визвольних змагань Прикарпаття із введеним штатним посад і бюджетним фінансуванням.

Належну увагу діяльності музею приділяє керівництво Рогатинського району, обласного управління

гендарному командирові. У почесній варті під державними прапорами та бойовими знаменами ОУН-УПА – ветерани національно-визвольної боротьби разом зі школярами. В урочистостях взяли участь керівники районної влади, представники громадсько-політичних організацій району, гості зі Львова, Івано-Франківська, Бурштина.

Зі вступним словом звернувся до присутніх сільський голова Леонід Байда.

Про героїчний шлях легендарного командира розповіли директор музею, вчитель місцевої школи Ярослав Буряк, голова Рогатинського Братства ОУН –УПА Іван Журавінський, голова ради старійшин Українського козацтва Генерал-отаман Євген Сохан. У виконанні хору «Сурма» і учнів школи прозвучали пісні та вірші патріотичної тематики. Завершилися урочистості виконанням Державного гімну України.

Делегації відвідали Музей. У 1946-47 рр. у селі Княгиничі діяв підпільний штаб командира УПА Ро-

ману Шухевича. Зараз у цій (раніше конспіративній) хаті, ентузіастами засновано музей Романа Шухевича. Завдяки підтримці голови ОДА п. Михайла Вишиванюка та голови обласної ради Олександра Сича, музей включено у структуру Музею визвольних змагань Прикарпаття із введеним штатним посад і бюджетним фінансуванням.

освіти та науки, а також обласного управління культури і туризму.

Тісні стосунки на ниві історичних досліджень визвольного руху на Прикарпатті та національно-патріотичного виховання молоді музею підтримує з Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника, зокрема, з Окремим науково-освітнім центром українського козацтва ім. Семена Височана. То ж і цього разу для учнів школи і музею директором центру Євгеном Соханом передано видані за сприяння університету книги «Невмирущість Мазепинської ідеї», «Шашкевичіана Богдана Лепкого», «Боротьба за Українську державу триває», а також наочно-навчальний посібник «Гетьмани і полководці України» від голови Всеукраїнського об'єднання ветеранів п. Володимира Гуменюка.

**Сергій Косяк,
начальник штабу Окремого
науково-освітнього центру
українського козацтва ім. Семена
Височана, полковник УК**

З ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Літопис профспілкової організації Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника у 1940-1980 рр.

Продовження. Початок у №38.

1960 рік є роком святкування 20-річчя інституту. Місцевий комітет профспілки бере участь у організації і проведенні святкових заходів фінансами і особистою участю.

В цей час у інституті налічується 177 працівників, які всі є членами профспілки. Розширюється поле діяльності профкому в питаннях дубляжу парткомітету в ідеологічному контролі. На його засіданнях все частіше заслуховують питання підвищення ідейно-теоретичного рівня окремих членів профспілки, питання наукової роботи, діяльності членів МК.

Постійно в полі зору місцевого комітету профспілки є трудова дисципліна працівників. Згідно з доповідними, що розглядалися на засіданнях МК протягом 1953-1960 рр., двом працівникам інституту за недобросовісне ставлення до своїх трудових обов'язків та негідну поведінку винесено сувору догану із занесенням у особову справу, а на одного дано згоду профкому на звільнення з роботи. На засіданнях МК заслуховують деканів факультетів про стан дисципліни викладачів. Профспілковий комітет виступає на захист інтересів членів профспілки. Так, на засіданні МК (протокол №15 від 11 грудня 1958 р.) розглядали заяву викладача української літератури Е.С. Лисенко про незаконний перевід на півставки викладача на час її вагітності. Трудовий і конфліктний комісіям було доручено розглянути це питання і за результатами їх перевірки МК постановив просити директора інституту перевести Е.С. Лисенко на повну ставку (1-1345, оп. 3, спр.5, арк. 40).

При МК діяла каса взаємодопомоги. У 1960 р. в ній було 85 тис. крб.

Значна увага приділялася культурному відпочинку працівників та викладачів інституту. Організуються культпоходи в кінотеатри, драмтеатр та філармонію, виїзди на природу. Протягом 1959-1960 рр. організовано п'ять вечорів відпочинку та святкових вечорів, 9 чол. отримали путівки в санаторії, 18 – у будинки відпочинку, 5 – туристичні путівки. Всі діти шкільного віку працівників і викладачів інституту, що забажали, отримали путівки в піонерські табори.

На засіданнях МК заслуховували питання про зв'язки кафедр інституту зі школою, про підготовку до екзаменаційних сесій, про наукову роботу викладачів та діяльність профоргів. Протягом 1960 року трьом викладачам надано квартири.

Наприкінці 1961 року головою МК обрано старшого викладача історії В.К. Ляшенка, заступником – В.П. Мокан. У складі МК діяли сектори: виробни-

Колона педінституту на жовтневій демонстрації. 1963 р.

Викладачі педінституту на відпочинку в м. Яремче. 1963 р.

чий – голова М.О. Войтко, побутовий – О.П.Сьома, політвиховання – Я.С. Мельничук, культмасовий – Л.М. Ярославич, оздоровчий – К.П. Мокан. Секретарем обрано К.П. Мокан, касиром – В.Т. Полека.

У цей період, крім звичних питань ідейно-теоретичного рівня викладачів, покращення навчально-виховного процесу, трудової дисципліни, розподілу квартири, путівок та ін., розглядалася персональна справа лаборантки Марії Кардашенко. Вона настільки характерна для того часу, що ми обговорення її подаємо повністю відповідно до протоколу №7 від 5 березня 1962 року.

Присутні: тт. В.К. Ляшенко, К.П. Мокан, Л.В. Ярославич, Оришак, В.Т. Полек, О.П. Сьома, Н.О. Войтко, В.Л. Ткачук.

Слухали: доповідну записку уповноваженої з підписки на газети і журнали на 1962 рік тов. Л.В.. Мороз про розтрату грошей, які збрала на підписку на газети і журнали тов. М. Кардашенко.

Виступили:

Кардашенко: «Гроші я собі не привласнила. На підписку мною було зібрано серед членів кафедри музики і співів 27 крб. Викладач Тітов попросив мене позичити 10 крб. Цю суму він мені досі не повернув».

Тов. Ярославич сказала, що вона добре знає лаборантку Кардашенко і може запевнити, що вона собі ці гроші не присвоїла. Маруся дуже легковажна, лінива, не працює над собою. Вона підвела членів кафедри і залишила їх без газет і журналів. Тов. Ярославич прикро і соромно за неї.

Тов. Сьома: «Справа не в грошах.

Йдеться про моральну чистоту людини, про рівень свідомості. Всі знають, якого значення партія надає пресі. МК може навіть поставити питання про звільнення тов. Кардашенко з роботи. Але ще більше треба вимагати з тов. Тітова. Це ж викладач педінституту! Тов. Кардашенко треба суворо покарати».

Тов. В.К. Ляшенко: «Ви ж працюєте в педагогічному інституті! У нас кожен лаборант – педагог, який повинен допомагати у вихованні студентів. Вам не можна довіряти. Необхідно покінчити з легковажністю!».

Кардашенко просить пробачення і обіцяє, що більше такого вчинку не зробить.

Ухвалили: винести тов. М. Кардашенко догану з попередженням. При повторенні подібних вчинків тов. Кардашенко звільнити з роботи. (Р – 1345, оп.3, спр. 21, арк. 8-9).

У жовтні 1962 року головою МК обрано кандидата історичних наук, доцента Я.С. Мельничука. Культмасовий сектор очолив Ю.Д. Крих, виробничий – П.Г. Крживицький, побутовий – М.Г. Бурлей, ідейно-виховний – В.П. Бібік. Секретарем обрано В.І. Охрончука. У склад конфліктної комісії інституту від МК ввійшов М.А. Карейн.

У цьому ж році Міністерство освіти і Республіканський комітет профспілок присудили 3-є місце Івано-Франківському педагогічному інституту за організацію роботи і відпочинку студентів та роботу в гуртожитках. Три премії по 100 крб. розподілено між працівниками інституту, організаторами цієї роботи.

Незважаючи на те, що в списку черги на квартиру налічувалося 23 працівники інституту, причому 13 з них зовсім не мали квартир, у новостворений кооператив з житлового будівництва не виявилось бажаючих вступити.

Оскільки в країні йшла підготовка до виборів до Верховної Ради УРСР, а значна кількість працівників інституту була залучена до агітаційної роботи, на засіданнях МК поряд з іншими питаннями заслуговувалась і робота серед агітаторів і населення.

У грудні 1963 року головою МК повторно обрано доцента В.О. Духніча. Його заступником став доцент Я.С. Мельничук.

Авторитет місцевого комітету збільшується. В коло його обов'язків входить вже не тільки розгляд питань виробничого, житлово-побутового, культурно-масового та навчально-виховного процесу, але й наукової діяльності членів профспілки. Перед ним звітуються викладачі інституту за свою наукову роботу, використання творчих відпусток.

Продовження в наступних номерах

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ

Соціально-педагогічна практика 2012 року як невід'ємна частина навчального процесу

Перетворення, що відбуваються в усіх сферах суспільного буття, зумовили необхідність нових підходів і шляхів до вирішення особистісних проблем людини. У цьому контексті широко розповсюдження набуває професія соціального педагога.

Згідно із законами України "Про освіту", "Про вищу освіту", положеннями про державний вищий навчальний заклад, про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, положеннями про організацію виробничої і педагогічної практики, освітньо-професійної програми підготовки фахівців за напрямом підготовки "Соціальна педагогіка" висуваються вимоги до наукових і практичних знань студентів, їхніх професійних умінь і навичок.

Соціально-педагогічна практика є невід'ємною частиною навчального процесу. Саме на практиці студенти вчать творчо застосовувати науково-теоретичні знання, здобуті в навчально-виховній діяльності, у них виробляються вміння й навички професійної роботи.

До виробничої практики на IV курсі студенти приступають після опанування таких курсів: "Основи правознавства з основами конституційного права", "Етика соціально-педагогічної діяльності", "Технологія роботи соціального гувернера", "Соціальна робота у сфері дозвілля", "Технологія соціально-педагогічної діяльності", "Юридична психологія", "Соціально-педагогічна профілактика правопорушень", "Основи профорієнтаційної роботи". Дана практика розширює і поглиблює знання стосовно технології діяльності з клієнтами, соціального законодавства та дає можливість випробувати себе як фахівця у закладах освіти.

Виробнича практика студентів IV курсу спеціальності "Соціальна педагогіка" проходила в освітніх закладах Івано-Франківська впродовж п'яти тижнів і ознайомила студентів з реальними умовами соціально-педагогічної діяльності та сприяла застосуванню на практиці

отриманих теоретичних знань. Базами практики для студентів стали 13 загальноосвітніх шкіл обласного центру.

Проходження виробничої практики передбачає такі етапи: підготовчий, виконавчий, підсумковий.

Перший включає розв'язання всіх організаційних питань. Розпочинається настановчою конференцією, яку проводить представник факультету (інституту) за участю групових керівників та студентів-практикантів. Студентів ознайомлюють з термінами, завданнями, програмою, вимогами до ведення облікової та звітної документації, розподілом за об'єктами, з керівниками і методистами практики.

Виконавчий етап – ознайомлення з установою, в якій студент буде працювати, складання ним індивідуального плану роботи, оформлення журналу практики, діяльність відповідно до окресленого плану, попередня розробка різних форм та видів роботи з школярами, консультації з методистами і викладачами – керівниками практики.

Упродовж другого етапу студент виконує основні завдання, аналізує й обговорює з керівниками і методистами отримані результати, визначає тему виступу на заключній конференції.

Під час підсумкового етапу у встановлений термін оформляє звіт практики, отримує письмовий відгук керівника групи. Оцінку роботи студента заносять у екзаменаційну відомість та залікову книжку.

Усі звітні матеріали надаються для контролю факультетському (інститутському) керівнику практики ВНЗ.

Завершує практику підсумкова конференція. Студенти готують виступи, виставку матеріалів, які відображають хід і результати такої діяльності. Запрошують керівників груп, що разом з

керівником практики підбивають підсумки роботи студентів, висловлюють зауваження й побажання. Упродовж конференції студенти виступають, обмінюються інформацією про специфіку діяльності соціальних педагогів у різних установах. Така форма дає змогу всім студентам отримати цілісне уявлення про "професійне поле" майбутньої професії.

Кожен вид соціально-педагогічної практики вирішує конкретні завдання, як-от:

1. Поглиблення і закріплення студентами професійних знань з нормативно-правової бази діяльності (законів, підзаконних актів, постанов, розпоряджень, інструкцій, соціально-правових і соціально-економічних основ діяльності соціального педагога, системи соціальних і навчально-реабілітаційних закладів); теорії та історії соціальної педагогіки; методик і технологій соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями дітей, які мають особливі потреби або ускладнення в процесі соціалізації; соціології, яка вивчає об'єднання і групи людей (сім'я, мала група, шкільний колектив, група ровесників); вікової психології, яка вивчає особистість дитини, її фізичний, духовний і соціальний розвиток, нормальну та девіантну поведінку; соціальної психології, предметом вивчення якої є закономірності функціонування і діяльності людей, включених у соціальні групи, а також психологічна характеристика цих груп.

2. Застосування теоретичних знань на практиці під час надання основних видів соціальної допомоги: інформаційної, правової, реабілітаційної, побутової, економічної, медичної, психологічної, педагогічної, набуття відповідних професійних умінь і навичок.

3. Розвиток практичних умінь з надання соціальної допомоги та форм її реалізації: заочних (телефон довіри, інформаційно-консультативні служби для дітей-інвалідів, наркоманів та ін.), очних (короткочасне спілкування з дитиною під час відвідування нею кризових центрів, центрів реабілітації), стаціонарних (довготривале спостереження за дитиною в притулках, інтернатах, інших спеціалізованих закладах); комплексних, які передбачають взаємодію з медиками, психологами, реабілітологами та іншими фахівцями.

4. Ознайомлення з основними напрямками, змістом діяльності школи.

5. Вивчення й аналіз змісту професійної діяльності соціального педагога.

6. Організація та здійснення роботи з надання індивідуальної допомоги вихованцю чи групі дітей або підлітків у процесі соціалізації.

7. Вивчення й аналіз впливу соціальних факторів (макро-, мезо-, мікрофакторів) на розвиток дитини.

8. Формування вмінь ведення документації на дитину як однієї з основних форм організаційної діяльності соціального педагога.

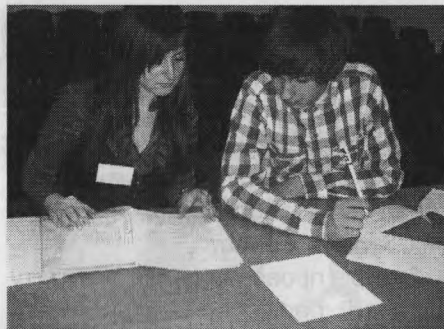
9. Розвиток професійно якостей майбутніх соціальних педагогів: емпатії, доброзичливості, відкритості, комунікативності тощо.

10. Теоретичний пошук студентів у науково-дослідницькій і методичній роботі, вироблення потреби в самоосвіті, систематичному засвоєнню та поповненню соціально-педагогічних знань.

Кафедра соціальної педагогіки для кожної групи студентів-практикантів призначає керівників-методистів із числа досвідчених викладачів, які:

– здійснювали безпосередній контроль і керівництво практикою, спільно з керівниками базового закладу розподіляли практикантів за підрозділами;

– допомагали планувати роботу студентів, затверджували індивідуальні плани-графіки, забезпечували здійснення соціально-педагогічної

діяльності з учнями;

– проводили консультації, перевіряли плани-конспекти, щоденники;

– відвідали два соціально-педагогічні заходи кожного студента з подальшим його аналізом та оцінкою;

– перевіряли звітну документацію практикантів, оцінювали їх роботу;

– подавали звіт про підсумки означеного виду практики.

Крім того, кафедра визначила порядок і бази проведення практики, узгодила з керівниками відповідних установ програму і час проведення практики на місцях.

Виробничу практику в закладах освіти студенти проходили групами по 2-6 осіб. Тривалість робочого дня студента-практиканта – 6 год.

Відповідно до вимог і завдань, студент упродовж проходження практики зобов'язаний:

– взяти участь у настановчій конференції з питань організації та проведення практики;

– до початку практики отримати від керівника-методиста фахової кафедри інформацію стосовно оформлення необхідних звітних документів;

– своєчасно прибути на базу практики;

– з дотриманням терміну виконувати всі види робіт, передбачені програмою соціально-педагогічної практики й відповідними інструкціями;

– організувати власну діяльність згідно з вимогами, правилами внутрішнього розпорядку закладу, де студент проходить практику, розпорядженнями адміністрації й керівників;

– один зі студентів бази практики має виконувати обов'язки старости;

– після проходження практики студент упродовж трьох днів повинен завершити підготовку необхідних методичних матеріалів, документації та здати їх у письмовому вигляді.

Також студент-практикант має

право:

– задля вирішення питань, що виникають упродовж проходження практики, звертатися до свого керівника з фахової кафедри, соціального педагога, соціального працівника закладу, на базі якого проводить таку діяльність;

– запропонувати пропозиції щодо вдосконалення підготовки студентів до соціально-педагогічної практики, її організації та проведення;

– брати участь у зборах, нарадах, конференціях та інших заходах бази, де проходить практику;

– користуватися бібліотекою, кабінетами й навчально-методичними посібниками даного закладу.

На період практики груповий керівник призначає старосту групи і старших у підгрупах, якщо такі утворюються.

Старости груп зобов'язані:

– вести облік відвідування, забезпечувати навчально-виробничу дисципліну;

– своєчасно повідомляти практикантів безпосередньо або через старших у підгрупах про доручення і вказівки групового керівника і організаторів практики на місцях;

– інформувати керівника групи про всі випадки відхилення від нормального процесу проведення практики;

– виконувати всі доручення і вказівки організаторів на місцях.

По завершенні практики студенти здали на кафедру соціальної педагогіки, яка відповідає за її організацію, таку документацію:

1. Характеристику з місця практики, підписану керівником установи і завірену гербовою печаткою.

2. Індивідуальний план роботи студента-практиканта.

3. Щоденник соціально-педагогічної практики.

4. Звіт студента-практиканта.

5. План-проспект проведених виховних заходів.

6. Психолого-педагогічну характеристику особистості учня.

Отож, виробничу практику забезпечує поєднання теоретичного навчання соціальних педагогів з їх практичною діяльністю, визначає ступінь професійної майстерності та надає можливість переконатись у правильності обраного професійного шляху.

*Галина Лемко, доцент
кафедри соціальної педагогіки*

ДО СЛОВА ГОРНЕТЬСЯ СТУДЕНТСЬКА ЮНЬ

Гості з Дрогобича

Майже щотижня в Інституті філології відбуваються зустрічі з відомими творцями літератури. Перший день весни ознаменувала зустріч з керівництвом Дрогобицького науково-ідеологічного центру імені Дмитра Донцова кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри теорії та історії української літератури Олегом Баганом і доктором філологічних наук, професором, завідувачем кафедри української літератури та теорії літератури Петром Іванишиним, який гідно продовжує літературознавчу місію покійного батька Василя Іванишина, автора більше трьох сотень публіцистич-

них, наукових, філософських, політологічних, ідеологічних, аналітичних, художніх робіт.

Зустріч провів декан Інституту філології, професор Степан Хороб, під час якої гості презентували наукові видання, здійснені видавництвом центру. Цікаво й змістовно проходив круглий стіл за участю викладачів Інституту філології «Парадигма сучасної української критики і літературознавства».

Студенти мали можливість безпосередньо спілкуватися з літературознавцями, працівниками яких неодноразово послуговувалися під час навчання.

Зустріч із письменниками Запоріжжя

У читальній залі бібліотеки нашого університету 15 березня відбулася творча зустріч із письменниками Запоріжжя Григорієм Лютим, Любов'ю Геньбою, Вікторією Сироватко та Пилипом Юриком. Ведучим зустрічі був літературознавець, доцент кафедри української літератури, голова Обласної спілки письменників Євген Баран.

Першим до слова був запрошений Григорій Лютий, який і очолює Запорізьку письменницьку організацію. Автор поетичних книг "Крилатий корінь", "Крона вічності", "Червона літера вогню", "Хліб любові", "Я воду пив з твого лица", "Гуляйполе та ін. Член Спілки письменників України з 1984 року. Крім розповіді про себе і зачитування власних творів, письменник наголошував на своїй діяльності, яка зосереджена на популяризації молодих та мало відомих талановитих письменників.

Пізніше він передав естафету письменникам, для популяризації яких у свій час зробив немало, зокрема Любові Геньбі, авторці збірок віршів «Грушеве», «Іменем твоїм», «Паралель», «Натомлений крик», лазерного диску пісень «Трояндовий гріх» та ін. Поетеса презентувала збірки «Душа іде на сповідь»,

«Повези мене в Красиве...» Це глибоко лірична, пісенна та громадсько-соціальна поезія, вічне сповідання любові, якої прагне кожна земна душа.

Продовжила розмову Вікторія Сироватко, яка є авторкою збірок поезій «Зустріч», «Острів бажань», «По колу слова» та ін. Вірші з книги «Вибране», презентованої поетесою, відкривають дитинний і водночас зрілий світ, про який так щиро пише жінка.

Щирий сміх у студентської аудиторії викликали гумористичні та сатиричні твори Пилипа Юрика з книги «Сповідь вовкодава». Сюди ввійшли гумор, сатира, байки, пародії та епіграми, написані ним, починаючи з кінця 80-х років минулого століття. Також він є автором антології віршів про Матір "Синівська молитва", антології придніпровського гумору "Пригоди Івана Сміхована", "Письменники Запорізького краю", "Лель-Анатолій Загрудний. Співаночка. Скринька третя", альманаху "Дніпрові пороги. Випуск I" та ін.

Наприкінці, бажаючи придбали збірки творів з автографами письменників та сфотографувалися з ними.

Леся Палагіцька

До 90-річчя
Юрія Лащука

15 березня – 90 років Юрієві Лащуку, мистецтвознавцеві, доктору мистецтвознавства, професору.

Народився п. Юрій у селі Липки Рівненської області. Закінчив відділ графіки і кераміки Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва, аспірантуру при Львівському інституті суспільних наук АН УРСР й Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР у Києві, де захистив кандидатську (1958) та докторську (1972) дисертації.

У 1942-1943 рр. був учасником підпілля ОУН (псевдо «Палій»).

У 1944 емігрував до Австрії. У 1945 – працівник відділу охорони здоров'я у Варшаві. З 1958 р. – молодший співробітник Музею етнографії АН УРСР у Львові, з 1963 – доцент Львівського інституту прикладного та декоративного мистецтва. У 1965–1970 рр. – завідувач відділу художньої кераміки, у 1975–1985 – старший науковий співробітник. У 1994–1999 рр. – професор Прикарпатського університету ім. В. Стефаника. Дослідник гуцульської кераміки, автор книг «Гуцульська кераміка» (1956), «Косівська кераміка» (1966), «Українські гончарі» (1968), «Олекса Бахматюк» (1976) тощо.

Помер Юрій Лащук 4 січня 2003 року.

Юрій Угорчак

ІІІ МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА “СУЧАСНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ - 2012”

Високі нагороди рідного Прикарпатського

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника здавна вважається освітнім, культурним та науковим центром краю. І це не випадково, адже інновації та постійне вдосконалення – це основні принципи роботи керівництва навчального закладу та висококваліфікованого професорсько-викладацького складу. Курс на розвиток університету (саме як потужного наукового центру, який активно підтримувався ректором Богданом Костянтиновичем Остафійчуком) сприяє позитивному іміджу навчального закладу не лише в державі, а й за її межами. Останні роки університет активно бере участь у різноманітних міжнародних виставках. Відрадно, що на кожній з них результати діяльності університету відзначалися нагородами.

Не стала винятком і третя міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2012», яка проходила у період 1-3 березня 2012 року в Києві. Організаторами заходу виступали Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національна академія педагогічних наук України й компанія «Виставковий світ». У виставці брали участь близько 200 закладів освіти та наукових установ (у тому числі університети, школи, коледжі, навчально-виховні комплекси і т.д.), а також провідні вітчизняні, світові компанії, діяльність яких сприяє розвитку освіти і науки в Україні. Виставка не обмежувалася лише презентаціями закладів освіти. В її рамках відбувалися майстер-класи, круглі столи, семінари, науково-практичні конференції. Усі вони проводилися на високому рівні і стосувалися актуальних проблем і перспектив розвитку освітньої галузі в Україні. За час виставки кожен з її учасників міг продемонструвати свої досягнення, новітні розробки і цікаві проекти, що реалізуються за їх участі.

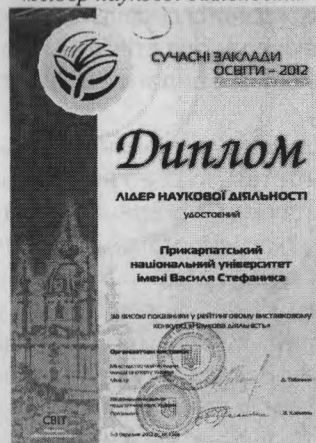
Прикарпатський національний університет на виставці був представлений у тематичній номінації «Міжнародне співробітництво закладів освіти і наукових установ», а також брав участь у рейтинговому виставковому конкурсі. Серед основних міжнародних проектів, які представляли на наших стендах,

Представники університету на виставці: керівник – Андрій Бойчук, працівник ЦІТ – Тарас Бедрій та представник бібліотеки – Інна Арабчук. Фото - Олег Ольховський

Вручення диплома «Лідер наукової діяльності»

були: Міжнародний центр зустрічей української і польської студентської молоді України та Республіки Польща; Архітектурний проект відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван (2028 м, Чорногорський хребет, Карпати); міжнародна програма TEMPUS-JPHES-“WENET” (2009–2011рр.); проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу з польської орфографії. Крім того, був представлений розвиток студентської науково-дослідної роботи в рамках міжнародного проекту «Наматеріали в пристроях генерації і накопичення електричної енергії», що реалізується на базі фізико-технічного факультету під керівництвом проф. Івана Будзуляка. Протягом виставки відвідувачі мали можливість переглянути фільм, з якого могли дізнатися більше про стру-

ктуру та діяльність університету, наукові досягнення, умови вступу, навчання, ознайомитись з найновішою літературою, авторами якої є працівники університету.

У церемонії відкриття взяли участь міністр освіти Дмитро Табачник і президент Національної академії педагогічних наук України, почесний професор Прикарпатського національного університету, экс-міністр освіти Василь Кремень. У своєму вступному слові Дмитро Табачник зазначив, що в сучасному глобалізованому світі особливого значення набуває створення «економіки знань», яка неможлива без якісної освіти. На важливості розвитку освіти і представленні її результатів на подібних виставках акцентував увагу академік Василь Кремень. Одразу після відкриття відбулася церемонія нагородження в рейтинговому виставковому конкурсі, який враховував усі сфери діяльності навчальних закладів. Приємно, що результати наукової діяльності нашого університету були високо оцінені організаторами. Свідченням цього є вручений міністром освіти важливий та почесний диплом «Лідер наукової діяльності». Крім того, університет нагороджений дипломом за активну роботу з модернізації системи освіти. Таким же дипломом нагороджений Науково-методичний центр «Українська етнопедagogіка і народознавство» Національної академії педагогічних наук України та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За плідну організаційську діяльність з підвищення якості національної освіти почесну грамоту отримав професор Богдан Остафійчук.

Працюючи в такому темпі і з такими пріоритетами в майбутньому, Прикарпатський національний університет буде тільки динамічно розвиватися і його позиції як у країні, так і за її межами тільки посиляться. Від себе хочу подякувати за надану мені честь представляти рідний університет на такому важливому заході.

Андрій Бойчук,
аспірант кафедри матеріалознавства і новітніх технологій

В ОБ'ЄКТИВІ

Факультет іноземних мов: чим живе студентство?

Факультет іноземних мов відомий різноманітністю дисциплін, що вивчаються, різними науковими програмами і конкурсами. І ні для кого не таємниця, що навчання на цьому факультеті є одним з найважчих. Але мало хто дійсно заглиблюється в те, як живеться студентам, як їм вдається поєднати вивчення трьох мов з багатьма іншими предметами, як вони при цьому живуть студентським життям. А студентське життя факультету справді насичене.

У перервах між походами в бібліотеку та підготовкою до семінарів, студенти факультету проводять соціальні і культурні заходи та змістовно відпочивають. На факультеті успішно функціонує студентське самоврядування, яке допомагає їм реалізуватися і самовиразитися, захищає їхні права і підтримує. Збори студради відбуваються регулярно, де кожен висловлюється, подає ідеї і отримує підтримку дружньої команди сенату факультету.

Студрада сенату видає журнал "Times students", два номери якого вже побачили світ, а третій – в активному процесі підготовки. Цей часопис дає студентам можливість сказати те, що вони хочуть донести до своїх колег та викладачів, показати, наскільки талановитими вони є і продемонструвати власні "проби пера". Редколегія видання активно працює над його вдосконаленням, шукає цікаву інформацію і повідом-

ляє про всі важливі події університету та факультету. Родзинкою журналу є те, що всі статті – авторські і написані самими студентами.

Зовсім нещодавно, завдяки радіостанції "Вежа", про журнал дізналися жителі обласного центру. Автор цієї статті, сенатор факультету і засновник журналу була запрошена на радіо, щоб розповісти, як без жодного досвіду в цій сфері все-таки вдалося втілити свою ідею в реальність і видати СВОЮ власну газету.

Що ж до соціальної діяльності студентства, то воно не залишається байдужим і старається допомагати діткам-сиротам, щоб приносити хоч трішки радості в їхні маленькі серця. Зараз кафедра англійської філології проводить благодійний проект "Вдягни дитину до Великодня". Члени сенату факультету влаштують діткам невеличкий концерт, проведуть з ними інтелектуальні конкурси і майстер-класи з рукоділля, а небайдужі студенти і викладачі, що приєдналися до проекту, допоможуть дитячому будинку вдягнути діток у нові речі напередодні великого свята.

Не проходять повз факультет іноземних мов і святкування. До свята Андрія Первозванного було підготовлено "Андріївські ве-

чорниці", на яких кожен, хто бажав, міг придбати щось смачненьке з української кухні. Також не оминув факультет і Новорічний настрій. На конкурсі, що проводив сенат до Дня св. Валентина, перемогла пара із факультету іноземних мов. І прихід весни зустріли яскраво – кожен отримав своє "весняне побажання". А до свята 8-го березня провели фотоконкурс для красунь факультету "Міс Весна – 2012", який залишив багато позитивних вражень.

Не пропускають хлопці й дівчата цього факультету новинок кіно, театру та літератури. Регулярно на факультеті переглядають фільми, які обговорюють, порівнюють і аналізують. Досить часто вони створюють свої театральні міні-вистави, де проявляють акторські здібності. Не пропускають і "Що? ДЕ? КОЛИ?", студентські дебати, КВК та інші заходи. За підтримки керівництва факультету майбутні педагоги зараз працюють над оновленням символіки факультету, що є дуже відповідальною і нелегкою роботою.

Звичайно ж, активно задіяна молодь і в науковій сфері. Вона пишуть наукові статті, беруть участь у конференціях і здобуває цінний багаж знань, щоб достойно представляти свій рідний університет.

Ось так коротко про один із факультетів нашого університету та про життя його студентів.

Наталія Романчукевич, студентка факультету іноземних мов

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Підписано угоду з Інститутом східноєвропейських студій Карлового університету

Тринадцятого березня директор Інституту східноєвропейських студій філософського факультету Карлового університету професор Марек Пшигода та керівники Інституту філології та Інституту історії і політології Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника підписали угоду про співпрацю.

Угодами передбачено проведення спільних досліджень, обмін інформацією та науковою літературою, організацію конференцій і симпозіумів, взаємних програм обміну, наукових стажувань і мовних практик науково-викладацьких кадрів, аспірантів і студентів обох навчальних закладів. Ця подія відбулася під час перебування делегації найстарішого університету Центральної Європи (заснований у 1347 році), який входить до числа 500 кращих університетів світу, в Прикарпатському національному університеті імені В. Стефаника. Професор Марек Пшигода відзначив, що чесько-українські стосунки мають майбутнє, бо в Чехії проживає і працює багато українців, існує інтерес до української мови та історії: «Ці стосунки мають добру традицію – без непорозуміння та образ. Навпаки, є підтримка і взаємодія. Ми вели розмову з колегами з Прикарпатського університету про угоду. Тепер вона підписана. Будемо розвивати співпрацю в різних напрямках».

Виконувач обов'язків ректора Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда, завдяки якому, власне, були започатковані контакти з Карловим університетом, вважає, що співпраця з провідними університетами Центральної Європи дозволяє використовувати їхній досвід входження в нову європейську систему освіти: «Ми намагатимемося максимально використовувати як дидактичні зв'язки з цими університетами, так і наукову співпрацю, що дає можливість розвитку не тільки для наших викладачів, а й студентства. Вважаємо, що першим кроком, який буде зроблено, стануть спільні серйозні дослідження східноєвро-

пейської проблематики. Наступний крок дуже важливий для нас, бо пов'язаний з відкриттям у нашому університеті напрямку «богемістика». У перспективі сподіваємося на впровадження програми подвійних дипломів, яка вже започаткована з Варшавським університетом». За словами професора Ігора Цепенди, напрацьовується юридична платформа для підписання базової угоди між Прикарпатським національним університетом імені В. Стефаника та Карловим університетом. Відповідно до європейської практики, для цього потрібна згода трьох факультетів Празького університету.

Професор кафедри міжнародних відносин Прикарпатського уні-

верситету, доктор політичних наук Михайло Нагорняк, який є одним із провідних в Україні дослідників наукової спадщини першого Президента Чехословацької Республіки Томаша Гарріга Масарика, сподівається, що богемістика буде успішно розвиватися поряд із полоністикою. Підстави для цього дають як співпраця з Карловим університетом, так і підтримана чеськими дипломатами та керівництвом Культурного центру Чеської Республіки в Києві ідея створення при університеті Центру богемістики імені Т.Г. Масарика. Його відкриття повинно стати доброю основою для подальшого розвитку чесько-українських культурних взаємин.

Наш кор.

НАШІ ГОСТІ

Звіт науковців Прикарпатського університету

У 2009 році на кафедрі матеріалознавства і новітніх технологій фізико-технічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника було створено Науково-освітній центр (НОЦ) «Наноматеріали в пристроях генерації та накопичення енергії», яку очолює член-кор НАНУ професор Б. Остафійчук. Він є результатом тісної співпраці Фонду цивільних досліджень та розвитку США (CRDF), Агентства міжнародного розвитку США (USAID) й Міністерства освіти і науки України за програмою «Співробітництво в науково-технічних дослідженнях та освіті» (СНТДО) в галузі енергоефективних технологій.

З метою підведення підсумків трирічної діяльності НОЦу 22-23 березня відбувся візит американських

експертів Фонду цивільних досліджень та розвитку (CRDF Global) Мерилін Пайфер – заступника директора програми CRDF Global, Брюса Гнейда – професора Техаського університету (США) і Елізабет Шуп. На прес-конференції 22 березня американські гості високо оцінили практичну цінність досліджень Науково-освітнього центру. Було

відзначено, зокрема, роботу прикарпатських науковців у сфері гібридних конденсаторів. На придбанню за кошти фонду сучасного обладнання можна буде проводити дослідження, розвиватися ще протягом багатьох років, що було підкреслено Мерилін Пайфер.

дження, розвиватися ще протягом багатьох років, що було підкреслено Мерилін Пайфер.

23 березня за участю американських гостей, професора Б. Остафійчука та керівників НОЦ відбувся науковий семінар на якому студенти і аспіранти, що брали участь у проекті, представили свої експериментальні дослідження у вигляді презентацій англійською мовою. Директор НОЦ професор І. Будзляк, заступники директора доцент В. Коцюбинський та декан фізико-технічного факультету, професор І. Гасюк і проректор з наукової роботи професор І. Миронюк зазначили, що найбільшим досягненням центру є те, що молоді талановиті науковці мають можливість працювати на сучасному обладнанні і отримувати результати світового рівня.

Юлія Перестюк

Поета слово невмируще!

Любомир Кліщ

Шевченків пам'ятник і липова алея,
Шевченка імені весняний парк.
Розквітле сонце, наче орхідея,
Небес проміння в золотих тонах.

Стоїть Поет, заслуханий у тишу,
В очах задума не одних століть.
Здається, мить - вмокне перо й

напише

Для України вічний Заповіт.

В калейдоскопі днів нестримна злива
Надій і промахів, поразок й перемог,
А Він стоїть – в очах жагуча сила,
Безмежжя віри, прагнень і думок.

Землі моєї незбагненна мудрість,
Напруга слів, ество жаги.

В мільйонах душ Його присутність
У Заповіті на віки.

Немає тільки місця безнадії,
Лиш рим співучих хвиля-течія.
І України – найсвятіша мрія.
Незламна, як Поетове життя.

Й у вічному сні Дніпро і кручі,
Він мріє бачити в вінку пісень.
В сім'ї єдиній, вольній – неминуче,
Що нам її засвітить новий день.

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (в.о. ректора ПНУ ім.В. Стефаника, доктор політичних наук, професор **Ігор Цепенда**)

Верстка і дизайн: **Ігор Лупа**

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ

Редактор - кандидат філологічних наук

Любомир Кліщ

заступник редактора -

Тетяна Устинська

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції